

Uzasadnienie opinii dla Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego AJD w Częstochowie w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia dr Małgorzacie Durbas

1. Życiorys naukowy Habilitantki

Dr Małgorzata Durbas jest absolwentką Wydziału Filologiczno-Historycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie (obecnie: Akademia im. Jana Długosza), który ukończyła w 2000 r. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie historia, uzyskała 9 lipca 2003 r. na podstawie pracy doktorskiej „Ogrody i założenia parkowe Stanisława Leszczyńskiego w Lotaryngii w latach 1737-1776”, na rodzimym wydziale. Promotorem pracy był prof. dr hab. Andrzej J. Zakrzewski, a recenzentami: prof. dr hab. Zbigniew Myczkowski i prof. dr hab. Bartłomiej Szyndler. Dr Małgorzata Durbas od 2000 r. jest związana zawodowo z Instytutem Historii AJD w Częstochowie, jako asystentka, a następnie adiunkt w Zakładzie Historii Nowożytnej. W latach 2003-2006 równolegle pracowała również w Wyższej Szkole Turystyki i Hotelarstwa w Częstochowie.

2. Udział w projektach międzynarodowych i konferencjach, efekty współpracy międzynarodowej

Habilitantka uczestniczyła w 12 międzynarodowych konferencjach naukowych. Zainteresowania problematyką polsko-francuskich stosunków w epoce nowożytnej zaowocowały członkostwem w Towarzystwie Przyjaźni Polsko-Francuskiej w Krakowie.

3. Ocena najważniejszych osiągnięć naukowych stanowiących wkład Habilitanta do rozwoju dyscypliny

Dorobek naukowy dr Małgorzaty Durbas obejmuje jeden kluczowy obszar badawczy – życie i działalność Stanisława Leszczyńskiego, choć w kilku aspektach. Pierwszy związany jest z tematem pracy doktorskiej i dotyczy zagadnień architektonicznych, rezydencji królewskich oraz towarzyszących im założeń parkowych. Drugi dotyczy historii kultury, w tym mecenatu artystycznego i działalności dobroczynnej Stanisława Leszczyńskiego. Trzeci natomiast obejmuje kwestie poglądów politycznych i jego aktywności na tym polu – analizowanej również poprzez pryzmat aktywności jego otoczenia. Za zdecydowanie najważniejsze osiągnięcie naukowe uznać należy spenetrowanie zasobów archiwalnych i bibliotecznych w Académie de Stanislas w Nancy oraz tamtejszej Biblioteki Miejskiej oraz Archiwum Departamentalnego. Pozwoliło to ukazać ukazała Stanisława Leszczyńskiego od strony dotychczas mało znanej – jako fundatora, inspiratora aktywności naukowo-badawczej, myśliciela. Doprowadziło to do reinterpretacji postrzegania, powstałego w historiografii

francuskiej jeszcze w XIX wieku, mało sympatycznego wizerunku polskiego teścia Ludwika XV. Jest to w gruncie rzeczy pod tym względem rehabilitacja tej postaci podkreślająca jego zasługi na szeroko rozumianym polu kultury. Tym samym potwierdza to powody, dla których poddani jego księstw nazywali go przydomkiem – *Stanislas le Bienfaisant* (Dobroczyńca).

4. Dane bibliometryczne

Na dorobek naukowy habilitantki składają się: 3 publikacje książkowe (w tym 1 tłumaczenie) oraz 30 artykułów naukowych i popularno-naukowych (w tym 22 po uzyskaniu stopnia naukowego doktora). Bazy Web of Science oraz Scopus nie indeksują ich jednak, a baza Google Scholar indeksuje, ale nie mają one jeszcze żadnych cytowań.

5. Osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne

Habilitantka prowadziła zajęcia z zakresu historii nowożytnej powszechnej (ćwiczenia i wykłady monograficzne specjalizacyjne), Historii kultury europejskiej (wykłady i ćwiczenia), Historii cywilizacji europejskiej (wykłady i ćwiczenia) oraz seminaria licencjackie i seminarium magisterskie. Od 2003 r. jest opiekunem Sekcji Historii Nowożytnej w ramach Studenckiego Koła Naukowego Historyków przy Instytucie Historii AJD w Częstochowie. W latach 2002-2006 sprawowała funkcje członka Rady Instytutu, w latach 2004-2006 – wydziałowego sekretarza ds. doktoryzowania, a w latach 2010-2012 wydziałowego przedstawiciela w Uczelnianej Komisji Przetargowej.

6. Odniesienia do recenzji

Wszyscy recenzenci podkreślili, że osiągnięcia naukowe, w tym dorobek naukowy Habilitantki spełniają wymagania stawiane na tym polu kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego, a zgłoszona we wniosku jako podstawowe osiągnięcie naukowe monografia pt. „Akademia Stanisława w Nancy (1750–1766)” – oparta na szerokiej podstawie źródłowej, ma oryginalny, nowatorski i twórczy charakter. W związku z powyższym wszystkie recenzje kończyły się jednoznacznie konkluzją stwierdzającą, iż osiągnięcia naukowe, w tym wykazana jako podstawowe osiągnięcie naukowe monografia pt. „Akademia Stanisława w Nancy (1750–1766)” oraz pozostały dorobek naukowy i organizacyjny Habilitantki należy uznać za wystarczający do nadania stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych, wnioskując tym samym o dopuszczenie do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

7. Odniesienia do przebiegu dyskusji na posiedzeniu Komisji habilitacyjnej

Recenzenci podtrzymali swoje opinie zawarte w złożonych recenzjach, wskazując na oryginalny, nowatorski i twórczy charakter wykazanej jako podstawowe osiągnięcie naukowe monografii pt. „Akademia Stanisława w Nancy (1750–1766)” oraz pozostały dorobek naukowy i organizacyjny Habilitantki. Podkreślili również, iż swe badania nad postacią króla Stanisław Leszczyńskiego oparła na solidnej podstawie źródłowej.

W trakcie dyskusji część członków komisji zwróciła uwagę na dość jednorodny dorobek naukowy Habilitantki, oscylujący wyłącznie wokół postaci króla Stanisława Leszczyńskiego, co prawda w wielu aspektach jego działalności. Podkreślono także, iż pomimo biegłej znajomości języka francuskiego uczestniczyła w zaledwie jednej zagranicznej konferencji naukowej, a z wykazu zamieszczonego w autoreferacie w ogóle nie wynika, czy udział w konferencjach miał charakter czynny, czy może wyłącznie bierny. Zwrócono także uwagę na usterki techniczne wynikające z niedostatków warsztatowych Habilitantki – zarówno w wykazanej jako podstawowe osiągnięcie naukowe monografii pt. „Akademia Stanisława w Nancy (1750–1766)”, jak i w innych pozycjach stanowiących Jej dorobek naukowy. Pomimo to uznano zgłoszony wniosek za uzasadniony, opowiadając się za nadaniem dr. Małgorzacie Durbas stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia, proponując zarazem określenie specjalności – historia nowożytna.

Częstochowa, 18 lutego 2014 r.

Przewodniczący Komisji

prof. dr hab. Krzysztof Mikulski

Sekretarz Komisji

dr hab. Robert Majzner prof. AJD